

पूर्वैवुरमावास्यां वेदिं करोतीति । तत्र वेदेः पूर्वभाविनो ऽभिवासनान्तस्याङ्गसमूहस्यापकर्षः कर्तव्यः ॥ वेदि-
पदार्थश्चाभिवासनादूर्ध्वं दर्शपूर्णमाससाधारणेनाम्नातः; or *Ku-
mārila's Kalpabh.*: अभिवासनान्ते मा भूदिति पूर्वैवुर्यहणम्;
or वाचं च यच्छत्याभिवासनात् (i. e. आ अभिवसनात्; *Ku-
mārila*: आङ्गशब्दो ऽभिविधौ). E. वस् cl. 2, in the caus.,
with अभि, kṛit aff. ल्युट्.

अभिवसस् Avyayibh. On or over the garment or cloth; e. g. *Satap.*: स वा अभिवसः संनहति. E. अभि and वासस्.

अभिवह्य Tatpur. 1. m. f. n. (-ह्यः-ह्या-ह्यम्) To be carried
towards, to be brought near.

2. n. (-ह्यम्) The carrying towards, conveyance, trans-
mission; e. g. *Manu*: तं (scil. ब्राह्मणं) हि स्वयंभूः स्वादा-
स्यात्तप्तस्त्वादिनो ऽमुजत । ह्यक्याभिवाह्याय &c. (*Medhā-
tithi*: यदेवानुद्दिश्य क्रियते तद्व्यम् । पितृनुद्दिश्य तत्कथम् ।
तयोरभिवहनाय देवान्पितृंश्च प्रति प्रापणाय । अभिवाह्यायेति
भावे ह्यः कथंचिद्दृष्टव्यः; comp. *Pān.* III. 4. 70.). E. वह्
with अभि, kṛitya aff. ण्यत्.

अभिविज्ञप्त Tatpur. m. f. n. (-प्तः-प्ता-प्तम्) Made known, mani-
fested; e. g. *Lalitav.*: अथ तस्मिन्समये ऽयं त्रिसाहस्रमहासाह-
सलोकधातुः खरेणाभिविज्ञप्तो ऽभूत्. E. ज्ञप् with वि and
अभि, kṛit aff. क्त.

अभिविधि Tatpur. m. (-धिः) Comprehension, complete per-
vasion, inclusion of the point of limit; e. g. frequently used
as the interpretation of the meaning 'until (inclusively)' of
आ (आङ्) and in contradistinction from the rendering म-
र्यादा of its meaning 'until (exclusively)'; thus *Kaiyy.* on a
Kār. to *Pān.*: आङ् मर्यादाभिविध्योरिति समासविधौ डि-
न्निर्दिष्टः । विना तेनेति मर्यादा । सह तेनेत्यभिविधिः; or *Kās.*
on *Pān.* III. 2. 134.: अभिविधौ चायमाकारः; or on *Pān.* V.
1. 19.: अभिविधौ चायमधिकारः (i. e. the Sūtra V. 1. 63. in-
clusively); or *Kumārila* on the words आ चतुर्थीत्कार्मणः
of a *Mānava-Kalpas.*: अभिविधिपक्षे संमननादेः । मर्यादा-
पक्षे ऽनुमार्जनादेः (comp. also s. v. अभिवासन); or *Kās.* (on
Pān. अभिविधौ भाव इणः): अभिविधिरभिव्याप्तिः । क्रि-
यागुणाभ्यां कात्स्न्येन संबन्धः (i. e. when completeness of act
and properties are implied); or *Kās.* (on *Pān.* अभिविधौ
संपदा च) यत्रैकदेशेनापि सर्वा प्रकृतिर्विकाररूपं संपद्यते सो
ऽभिविधिः (i. e. when the complete or thorough transformation
of the original substance is implied). E. अभि and विधि.

अभिविनीत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Well trained, well
schooled in the performance of duties; e. g. *Mit.* on *Yā-
jñav.*: त्रिषु कर्मस्वभिरतः षड् वा सामयाचारिकेष्वभि-
विनीतः; or *Rāmāy.*: (Rāma is) वृद्धैरभिविनीतश्च द्विजैर्ध-
र्मार्थदर्शभिः. E. अभि and विनीत.

अभिविमान Tatpur. m. (-नः) The same as अभिमान 1. q. v.
and therefore used in the *Chhāndogya Upanishad* as an epi-
thet of *Vaiśvānara* or the worldly form of the Supreme
Soul, since he conceives the whole of mankind as referring
to him exclusively (viz. 'I am Brahman'); *Chh. Up.*: यस्त्वे-
तमेवं प्रादेशमात्रमभिविमानमात्मानं वैश्वानरमुपास्ते स सर्वेषु
लोकेषु सर्वेषु भूतेषु सर्वेष्वाम्नास्त्रमन्ति (*Sāṅkara*: प्रत्यगात्मत-
याभिविमीयते ऽहमिति ज्ञायत इत्यभिविमानः 'because it is
conceived as Supreme Soul under the notion of I, it is called
Abhivimāna'; and comp. the passage of the *Vedānta Sāra*
where *Vaiśvānara* is defined as the Supreme Soul conceived

as worldly Totally: एतत्समध्युपहितं चैतन्यं वैश्वानरो विरा-
डिति चोच्यते सर्वनराभिमानित्वात्, this passage and esp.
the latter word being founded on the quoted words of the
Chh. Upan.; as *Vaiśvānara* is the Supreme Soul in its re-
ference to the world there is a tendency to equivocation in
the Upan., for प्रादेश which means there 'space' in general,
might convey the notion of limitedness — in its sense 'span'

— and अभिविमान remind of विमान 'absence of measure';
or अभिविमान might be taken in the sense 'creator', scil.
of the universe; these possibilities are alluded to by *Śan-
kara* in his commentary on the *Vedānta Sūtras*, but the
first explanation is clearly that adopted in preference by

him and the Vedāntists; comp. *Śāṅk.* on the *Vedānta Sūtra*
(I. 2. 24.): वैश्वानरः साधारणशब्दविशेषात् where the given
passage is alleged, and on the *Ved. Sūtra*: आमनन्ति चैन-

मस्मिन् (I. 2. 32.) where he observes: अभिविमानश्रुतिः प्रत्य-
गात्मताभिप्राया । प्रत्यगात्मतया सर्वैः प्राणिभिरभिविमीयत
इत्यभिविमानः (i. e. 1. as above) । अभिगतो वायं प्रत्यगात्म-

त्वाद्विमानश्च मानवियोगादित्यभिविमानः (i. e. 2. 'resorted to,
because he has the nature of the Supreme Soul, and illimited, be-
cause he is devoid of measure') । अभिविमीते वा सर्वे जगत्का-

रणादित्यभिविमानः (i. e. 3. 'creator') । तस्मात्परमेश्वरो वै-
श्वानर इति सिद्धम्; *Govindānanda*: अभिमुख्येनाहं ब्रह्मेति वि-

मिमीयते ज्ञायत इत्यभिविमानः प्रत्यगात्मा (i. e. 1.) । अभिगत-
श्चासौ विमानः सर्वस्वरूपत्वे सत्यानन्त्यात् । मानमत्र परिमाणम्
(i. e. 2.) । अभिविमीते इति निर्मिमीते (i. e. 3.) । तस्माद्वै-

श्वानरवाक्यमुपास्ते ब्रह्मणि समन्वितमिति सिद्धम्. E. 1. (and
3.) मा with वि and अभि, kṛit aff. ल्युट्; (2. अभि and विमान).

अभिविश्रुत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Celebrated, widely
known; e. g. *Rāmāy.*: नानासत्त्वगणावासः श्याम इत्यभिवि-
श्रुतः; or *Mahābh.*: अरिष्टायास्तु यः पुत्रो हंस इत्यभिविश्रुतः.

E. अभि and विश्रुत.

अभिवीक्षित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Beheld, seen;
e. g. *Bhāṭṭik.*: उदपतद्विद्यदाकुललोचनैर्नूरिपुभिः समयैरभि-
वीक्षितः (scil. वानरः). E. ईक्ष् with वि and अभि, kṛit aff. क्त.

अभिवीर Bahuvr. m. (-रः) Surrounded by heroes, a vaidik
epithet of Indra; *Rīgv.*, *Sāmav.*, *Yajurv.*: अभिवीरो अभि-
सत्वा सहोजा जैत्रिमिन्द्र रथमा तिष्ठ गोवित्. E. अभि and वीर.

अभिवृत्त Tatpur. m. f. n. (-त्तः-त्ता-त्तम्) Going towards;
e. g. *Rāmāy.*: जाह्नवीमभिवृत्तायास्तस्याः (scil. सरयुः) शब्दो
ऽयमीदृशः; comp. अभिवर्तित. E. वृत् with अभि, kṛit aff. क्त.

अभिवृद्ध Tatpur. m. f. n. (-द्धः-द्धा-द्धम्) Grown, increased.
E. वृध् with अभि, kṛit aff. क्त.

अभिवृद्धि Tatpur. f. (-द्धिः) Growth, increase, augmentation;
e. g. *Manu*: मानदण्डी प्रशंसन्ति नित्यं राष्ट्रमभिवृद्धये; or
Sūsruta: तेनोपस्तेहेनास्याभिवृद्धिर्भवति; or *Jaiminiyanyāyam.*:

इतरौषधविनाशकाले ऽभिवृद्धिर्दीर्घशूकेषु दृश्यते न तु प्रियंगुषु.
E. वृध् with अभि, kṛit aff. क्तिन्.

अभिवृष्ट Tatpur. 1. m. f. n. (-ष्टः-ष्टा-ष्टम्) Rained upon,
sprinkled with rain; e. g. *Rīgv.*: मण्डूको यदभिवृष्टः कनि-
ष्कन् (*Sāyana*: अभिवृष्टः पर्जन्येनाभिषिक्तः); or *Mahābh.*:

तेषां क्षिप्तानि गात्राणि विसृजन्ति स्म शोणितम् । प्रावृषीवा-
भिवृष्टानि शृङ्गाण्यथ धराभृताम्.

2. n. (-ष्टम्) The same as अभिवर्षण; e. g. *Śābara* (on
the *Mīm.* S. quoted s. v. अभिवर्षण): तथाभिवृष्टः । उद्ध-
तीरोजो धत्त इति. E. वृष् with अभि, kṛit aff. क्त.